

Uutiskirje – Lukeva Jyväskylä (talvi '26)

LÄHETETTY 24.2.2026

Hei sinä,

monilukutaituri!

Ohessa Lukeva Jyväskylän uutiskirjeen aiheet ja alla lisää:

- Vuoden 2026 keskisuomalainen kirjateko: Riikka Tuohimetsä & selkolukupiiri
- Lukubooست myöntää kymmenen 100 euron stipendiä toiselle asteelle
- Lukijuuden käynnistymisvaiheen tukeminen – kimpussa Jyväskylän yliopisto, Seinäjoen Erte ja Jyväskylän kaupunki
- ”Lukeminen on rankkaa ja vaarallista”, paaluttaa Juha Hurme
- Innostavat ilmiöt -webinaarit kirjallisuuskasvatuksesta perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa
- Opetushallituksen Lukutaito-ohjelman hankeavustushaku avautuu maaliskuussa
- Vesangan päiväkotikoulun viikkikuukit kirjoittivat

Vuoden keskisuomalainen kirjateko: Riikka Tuohimetsä & selkolukupiiri!

Vuoden keskisuomalainen kirjateko -palkinto nostaa esiin kirjallisuuden harrastamista edistäviä toimijoita. Tällä kertaa neljän ehdokkaan joukosta palkittiin selkolukupiiri ja sen vetäjä, jyväskyläläinen selkokielen ammattilainen Riikka Tuohimetsä. Palkinto jaettiin Vanhan Kirjan Talvi -tapahtumassa 7. helmikuuta.

Tuohimetsä selkomukauttaa kirjoja, tekstejä ja oppimateriaaleja sekä kouluttaa selkokielestä. Hän vetää suosittua Jyväskylän kaupunginkirjaston selkolukupiiriä suomea opetteleville aikuisille. Selkolukupiirissä luetaan ja keskustellaan selkokielisistä teksteistä. Tarve selkokieliselle kirjallisuudelle kasvaa, sillä se edistää yhdenvertaisuutta lukemisessa, tukee lapsia ja nuoria sekä auttaa suomen kielen oppimisessa.

Mahtavaa! Selkolukupiiri ja Riikka Tuohimetsä, ONNITTELUT!

Lukuboost myöntää kymmenen 100 euron stipendiä toiselle asteelle

Lukuboost -ohjelma jakaa kymmenen 100 euron stipendiä toisen asteen opiskelijoille.

Stipendi on tarkoitettu opiskelijalle, joka ei aiemmin ole lukenut paljon, mutta joka on hiljattain innostunut lukemisesta ja jonka asenteessa tai lukutavoissa on tapahtunut selvä myönteinen muutos. Stipendi ei ole palkinto lukunopeudesta tai menestyksestä, vaan asennemuutoksesta ja rohkeudesta tarttua lukemiseen.

Hakemus tehdään sähköisellä lomakkeella, jossa opettaja kuvaa lyhyesti opiskelijan alkutilanteen, muutoksen ja perustelut stipendin saamiselle. Hakuaika päättyy 30.4.2026.

Stipendin saajat valitsee Lukuboostin asiantuntijatyöryhmä, ja valitut ilmoitetaan opettajille toukokuun puolivälissä yhteistyössä Suomen kielen ja kirjallisuuden opettajat ry:n kanssa.

Lue stipendihausta tarkemmin: [Vartissa seuraavalle levelille. — Lukuboost](#)

Lukijuuden käynnistymisvaiheen tukeminen – pilottiaikeen kimpussa mm. Jyväskylän yliopisto, Seinäjoen Erte ja Jyväskylän kaupunki!

Keljonkankaan yhtenäiskoulun Marja Hänninen-Helin opettaa rehtorin tehtävän ohessa perusopetuksen 2. luokkaa. Marja huomasi arjen kirjallisuuskasvattajan työssään, kuinka merkittävä rooli oppilasryhmän kanssa tehdyillä kirjastovierailuilla on. Ja myös sen, kuinka haastavaa on ehtiä auttamaan tukea tarvitsevia oppilaita esimerkiksi kirjavalinnan kanssa. Lisäaikuisen mukaan saaminen kirjastovierailulle voisi olla yhdenlainen ratkaisu, opettaja Hänninen-Helin pohti.

Tammikuussa 2026 Jyväskylän yliopiston Ruusupuistossa, poikkihallinnollisen ja innokkaan palaveripöydän ääressä kysyttiin: ”Voisivatko Jyväskylän yliopiston opettajankoulutus- tai kieli- ja viestintätieteiden laitoksen opiskelijat osallistua osana opintojaan (osana valinnaisia opintojaan) lisäaikuisena Jyväskylän kaupungin perusopetuksen oppilasryhmien kirjastokäynnille?”

Sittemmin pilottipohdinta-aikeen ääreen ovat liittyneet myös Jyväskylän yliopiston kirjallisuuden pääaine sekä Seinäjoen kaupunginkirjaston Erte (eli lasten ja nuorten lukemista ja lukutaitoa edistävien palvelujen valtakunnallinen erityistehtävä).

Pilotin aietason pohdinta etenee – palaamme siis myöhemmin!

”Lukeminen on rankkaa ja vaarallista dekodeausta”, paaluttaa Juha Hurme

Ajoittain ehkä vaikuttaa siltä, että helppoudelle, näennäiselle kiireelle ja pakonomaiselle reaktiivisuudelle rakentuvat sosiaaliset mediat syövät ”oikean” kirjallisuuden suihin.

Kirjailija ja teatteriohjaaja Juha Hurme muistuttaa, että lukeminen on rankkaa. Hurme toteaa myös provokatiivisesti mutta samalla osuvasti, että nimenomaan työläydessään lukeminen on kenties varteenotettavin keino estää aivomätää.

Kun aikuiset ponnistelevat maailman myllerryksessä medialukutaitoineen, samaan aikaan jälleen uudet tulokkaat astuvat teknisen lukutaidon ensiaskeleita – vaikkapa suomen kielellä.

Lukeminen vaatii. Lukeminen voi olla myös rankkaa. Ja niin kuuluu ollakin. Ponnistellaan yhdessä!

Innostavat ilmiöt -webinaarit kirjallisuuskasvatuksesta perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa

Lastenkirjainstituutti ja Lukeva varhaiskasvatus- ja Lukeva koulu -ohjelmat (OPH) järjestävät kaksi webinaaria maaliskuussa. Molempien ohjelmissa kuullaan konkreettisia vinkkejä Lukemon hyödyntämiseen ja innostava tietokirjavinkkaus ammattilaisille. Lisäksi webinaarissa esitellään Lastenkirjainstituutin uudet materiaalipaketit ilmiölähtöiseen kirjallisuuskasvatukseen sekä tietoa Monikielisen kirjaston palveluiden hyödyntämisestä.

Webinaarit ovat avoimia kaikille aiheista kiinnostuneille!

Tutustu tarkempaan ohjelmaan ja ilmoittaudu mukaan oheisista linkeistä.

- [Innostavat ilmiöt – kirjallisuuskasvatus peruskoulussa 17.3. klo 14–15.30](#)
- [Innostavat ilmiöt – kirjallisuuskasvatus varhaiskasvatuksessa 25.3. klo 14–15.30](#)

Opetushallituksen Lukutaito-ohjelman hankeavustushaku avautuu maaliskuussa

Kaudella 2025 Opetushallituksen Lukutaito-ohjelman hankeavustushaussa myönteisen hankepäätöksen sai yhteensä 19 eri toimijaa (ml. Jyväskylän kaupunki). Myönnettyjen hankeavustusten yhteissumma oli noin 600 000 euroa. Ennakkotietojen mukaan vuoden 2026 avustushaku avautuu maaliskuun loppupuolella ja on avoinna kuukauden ajan.

Vesangan päiväkotikoulun viikkikuukit kirjoittivat

Kevättalven 2026 aikana joukko Vesangan päiväkotikoulun, Tikkakosken ja Vaajakosken yhtenäiskoulujen 5.-6. luokan oppilaita työskentelee LUETAAN, LUETAAN YHDESSÄ! -työpajassa.

Työpajan aloittavan ja päättävän yhteisen lukutuokion lisäksi oppilaat ovat ehtineet kertoamaan, että lukeminen sujuu heillä kaikkein vaivattomimmin esimerkiksi, kun aivot ovat

levänneet / kun on hyvä paikka lukea / on hiljaista ja saa olla yksin tai kun kirjassa on hyvä juoni.

Vesangan päiväkotikoulun 11-12-vuotiaat pohtivat myös, *mitä he haluaisivat sanoa heille, jotka ehkä juuri nyt ottavat haltuun suomen kielen aakkosten ensimmäisiä osajoukkoja*. Toisin sanoen ”purkavat koodia” tavalla, jota me kutsumme lukemaan oppimiseksi.

Vastauksissa toistuvat lukemisen kautta avautuva ja avartuva maailma, havainto kirjojen erilaisuudesta ja monipuolisuudesta, kehoitukset lukea paljon sekä kirjojen hauskuus ja hyödyllisyys.

Ehdottomasti eniten osumia sai kuitenkin kannustavat, rohkaisevat sanat, eteenpäin työntävät sanat. Tässä muutama suora lainaus: ”Hyvä, jatka samaan malliin! / Opit kyllä, kun jaksat yrittää. / Älä ikinä lannistu / ja / Ei kiirettä lukemisen kanssa.”

x x x x x x

Parahin terveisin,

Marko Kämäräinen
koordinaattori

Jyväskylän kaupunki
Sivistyksen toimiala – Kasvun ja oppimisen palvelut

040 509 2469

marko.kamarainen@jyvaskyla.fi

Kilpisenkatu 1

40100 Jyväskylä

"Lapsi, jolle luetaan yksi kuvakirja päivässä kuulee vuodessa 78 000 sanaa enemmän kuin he, joille ei lueta."

(Logan ym. 2019)